

GROOT EGO MET EEN KORT LONTJE

'Ik sta helemaal alleen'

WAT: biografie Theo van Doesburg

WIE: Sjoerd van Faassen en Hans Renders

UITGEVER: De Bezige Bij

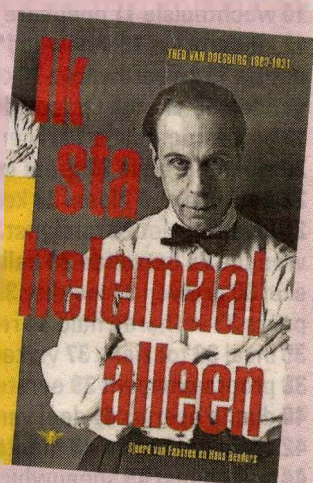
★★★★☆

Zeg De Stijl en iedereen roep Piet Mondriaan. Veel minder bekend is dat het een andere kunstenaar was die het tijdschrift voor modernistische kunst oprichtte in Leiden: de onvermoeibare Theo van Doesburg (1883-1931).

Een raadselachtige vrijgevochten man met een kort lontje, groot ego en onbedwingbare drang om zijn stempel op de kunsten te drukken. Behalve als schilder manifesteerde hij zich ook als schrijver, dichter, architect, kunstcriticus en redacteur.

Een biografie over Does, zoals zijn vrienden en drie echtgenoten hem liefkozend plachten te noemen, ontbrak tot op heden nog, 22 jaar geleden verscheen er al wel een vuistdikke oeuvrecatalogus van zijn werk, een initiatief van het Centraal Museum Utrecht en het Kröller-Müller Museum in Otterlo. Zijn derde en tevens laatste echtgenote, de pianiste Nelly van Doesburg (1899-1975), werd in datzelfde jaar 2000 vereeuwigd middels een eigen biografie, geschreven door haar nicht Wies van Moorsel.

Hoog tijd dus voor een boek dat het leven van Christian Emile Marie Küpper in kaart brengt, de eigenlijke naam van deze artistieke duizendpoot. Cultuurhistoricus Sjoerd van Faassen en Hans Renders, de directeur van het Biografie Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen, namen de uitdaging aan. Hun inspanningen resulteerden in een ruim 700

pagina's tellend boek: *Ik sta helemaal alleen*.

De jammerklacht die uit de titel spreekt, is tekenend voor Does. Hij voelde zich een leven lang onbegrepen, buitengesloten en had regelmatig het gevoel dat iedereen van hem profiteerde, terwijl hij met lege handen achterbleef. Hoewel hij een netwerker pur sang was, die iedereen die er toe deed binnen de Europese avant-garde in zijn adresboek had staan, kreeg hij ook met iedereen – van Mondriaan tot de groep rond het Duitse Bauhaus – ruzie.

Het was niet gemakkelijk om Van Doesburg een gezicht te geven. De eenvoudigste biografische gegevens, zoals waar hij naar school ging, zijn niet bekend. Toch zijn de schrijvers er uitstekend in geslaagd om een prettig leesbaar portret van hem te maken, waarin alle facetten van zijn leven, zijn liefdes, passies en obsessies, zo precies mogelijk geschetst worden. Al zal veel lezers, naast het beeld van Does als vooruitstrevend kunstenaar, vooral zijn onsympathieke karakter van querulant en dreinerige zeveraar bij blijven.

Paola van de Velde